

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July
Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio.

83 No. 73 Wed., April 13, 1960

Rdeči kapitalisti v Jugoslaviji in njihova morala

V komunistični Jugoslaviji sicer ni takih kapitalistov, ki bi bili lastniki podjetij, je pa zelo dosti takih, ki jih upravljajo ali pa sodelujejo pri upravljanju. So to razni direktorji velikih in malih podjetij, poslovodje, načelniki komercialnih oddelkov, dalje pa tudi vodilni tovariši v upravnih odborih in delavskih svetih. Med nje lahko prištevamo še "družbene" nadzornike podjetij, kot so zastopniki SKJ, sindikata, občinskih odborov itd. Vsi ti gledajo, da ne živijo slabo in da se spravijo pri podjetjih na take položaje, ki kaj zaležejo. Tako se v vsakem podjetju nabere okoli direktorja 3-6 ljudi, ki tvorijo dejansko upravo podjetja, odločujejo o njegovem poslovanju in pri tem primerno gledajo na svoje osebne koristi.

Kako upravljajo ti rdeči kapitalisti podjetja in kakšna je njihova morala, lepo popisuje v ljubljanskem Delu znani komunist Stante, ki se je že med vojno tako odlikoval v preganjanju svojih nasprotnikov, da je bil že takrat dobro znan domači javnosti. Stante najprvo toži, da sodne razprave odkrivajo, da se poslovanje v gospodarskih organizacijah odvija brez kontrole organov delavskega upravljanja. Tam pa, kjer ni kontrole, zavladajo tako široko tolmačenje dolžnosti, da ga lahko smatramo kot "negativni pojav" to je po naše: brezvestnost v vseh mogočih smereh. Na primer: Ravnatelji ne skrbijo da bi podjetja izpolnjevala svoje finančne obveze do pogodbenikov. "Neplačevanje, zavlačevanje plačil je vsesplošna metoda, ki se jo poslužujejo podjetja v svojih medsebojnih poslovnih odnosih. Na ta račun je bilo lani vloženih tožb za nad sto milijonov dinarjev! Pri tem je treba pomisliti, da ogromna večina slučajev sploh ne pride pred sodnijo. V železarski industriji so na primer odkrili "neverjetne podatke," kako slabo plačujejo dolžniki svoje dolgovce. In vendar ne pride vse pred sodnijo. Zakaj? Skoraj vsako podjetje ima v tem pogledu maslo za ušesi. Ako bi začelo s tožbami, bi bilo kmalu tudi samo toženo na vseh koncih in krajih.

Pri vsem tem še goljufajo "skupnost" to je državo. V Jugoslaviji je namreč prepovedano, da bi podjetje dajalo kredite svojim klientom. Neizterjani in neplačani dolgovi so pa dejansko krediti, ki jih prodajalci dajejo kupcem. Pri velikih podjetjih grede zneski v milijone in ustvarjajo tako veliko nevarnost za inflacijo. Podjetja letajo k bankam po kredite, kadar ne morejo ali nečejo izterjati kreditiranih vsot, banke pa nimajo vlog in dajejo posojila na račun povečanja denarnega obtoka, temu se pa pravi inflacija. Ne smemo misliti, da se vse to godi samo iz zanikarnosti. Tako kreditna politika upnikov je preračunana. Nameno-ma stavijo v trgovske pogodbe zelo nejasne dogovore o plačevanju računov, da se dolžnik lažje izmika svojim obvezam. Pogosto se pogodbe za milijonske zneske sklepajo kar ustno brez naknadnega pismenega potrdila, včasih celo brez priči, kar po telefonu.

Stante graja tudi ostro razne "pomanjkljivosti" kot so lahkomišelnost in nesposobnost. Rdeči direktorji ne znajo ne kalkulirati cen ne presojati položaja na trgu. Nič jih ne skrbi, ako se v podjetjih kopičijo zaloge neprodanega blaga, nič jih ne skrbi, da te zaloge postanejo kmalu tako zastarele, da jih nihče več neče kupiti. Pri plačevanju dolgov skušajo iz upnikov iztisniti posebne popuste. Upnik, ki ne daje popustov, ne more priti kmalu do terjatve. Pri vsem tem je v podjetjih kot pravilo zelo slabo organizirano knjigovodstvo. Stante imenuje vse to "zavestno poslovno nemoralo." Ako ji dodamo še strokovno nesposobnost, si lahko predstavljamo, s kakšno brezvestnostjo gospodarijo rdeči kapitalisti.

Stante opozarja dalje, da se podjetja premalo brigajo za obratni kapital. Kar ga imajo, ga razmečejo z nesolidnim kreditiranjem, potem pa letajo okoli bank in jih prosijo za nove kredite. V zadregi si pomagajo s tem, da ne izpolnjujejo svojih finančnih obvez. S posebno nesolidnostjo se odlikujejo stavbena podjetja. Njihovi proračuni za stavbene stroške so na splošno kalkulirani prenizko, da bi investitorje zvabili v nove investicije. Seveda zmanjka pri takem investiranju hitro potreben kapital in stavbna podjetja se odškodujejo na ta način, da slabo izvršujejo naročena dela. Investitorji jim ne morejo blizu, kajti navadno prevzemajo stavbe brez prave kolavdacije. Vse to je posledica nesposobnosti, zanikarnosti, brezvestnosti in pomanjkanja čuta za odgovornost.

Da rdeči podjetniki brez pomisleka goljufajo svoje pogodbenike in državo, to bi še razumel, kdor ve, kakšna je komunistična poslovna morala. Neverjetno pa je dejstvo, da so podjetja zelo zanikrna do svojega delavstva. Varnost delavcev v obratovanju jim ni mar. Posledice pomanjkljivih varnostnih naprav pridejo navadno pred sodnijo in tam se odkriva, kako pride radi zanemarjanja varnosti zaposlenega delavstva brez potrebe do težkih telesnih poškodb in celo do smrtnih slučajev. Pri vsem tem je le redko pravi krivec res

kaznovan. Značilno je, da se niti delavski sveti ne brigajo za varnost v obratovanju. In to bi vendar morala biti njihova prva dolžnost!

Da se rdeči kapitalisti pri tem brigajo zelo malo za razne "družbene plane" in gledajo le na koristi svojih podjetij, za interese skupnosti se pa ne menijo, temu se ne bo nihče čudil. Ako se ne brigajo niti za lastno delavstvo, čemu naj bi mislili na "splošne interese"? Splošni interesi so jim pri srcu samo takrat, kadar se krijejo z interesi njihovih podjetij, drugače so jim deveta briga.

Na drugi strani skrbno pazijo, da njihovi dohodki niso prikrajšani, direktno in indirektno v obliki potnih stroškov, premij, nagrad, izrednih dodatkov k plačam itd. In pri tem jim delavski sveti nič ne gledajo na prste. Saj tudi ne morejo; glavni kolovodje v delavskih svetih in upravnih odborih so z administracijo praviloma pod enim klukobom in vrana vrani ne izkljuje oči. Odkod pa naj člani delavskih svetov in upravnih odborov zvedo resnico, ako jim je nočejo povedati njihovi zaupniki v teh organih?

Morala rdečih kapitalistov ni torej na višini. Značilno je samo to, da to priznajo in o tem tožijo stebri sedanjega režima sami. Verjetno pa ne povedo vsega, kar vedo, to bi bilo preveč škandalozno.

Lasallski glasovi in odmevi

(Piše Matevž iz "Sunny Spot City-a")

La Salle, Ill. — Obrambni departament v Washingtonu je pred nedolгим navedel izkaz v številkah, koliko so Združene države tekom zadnjih deset let porabile denarja za pomoč in podpore tujcemskim deželam, po katerih nekaterim imamo mi svoja letalska in druge oporišča, po nekaterih pa tudi ne. Uradno poročilo omenja, da skupna svota, ki se je porabila od leta 1950 naprej v te namene je \$26,078,945,000.00. Z besedo povedano to znaša: šest. indvajset - bilijonov - osem - in sedemdeset milijonov - devet sto pet in štirideset tisoč dolarjev. Pravijo, da sedanje prebivalstvo vsega sveta se suče nekako med 2 in pol do tri bilijone ljudi. Ako so te številke le kolikaj točne, tedaj smo dali za pomoč in podpore toliko dolarjev, da če bi tiste razdelili enako med vse ljudi obojega spola, od dojenčkov pa gori do najstarejšega starčka ali starke, bi na vsako osebo prišlo nekako blizu \$9.00. Če pa vzamemo da je šla podpora le gotovim deželam in gotovim delom sveta in da zapadna sfera ima najbrže manj prebivalcev, kakor pa ona vzhodna sfera pod železno zaveso, potem so tiste dežele, ki so bile deležne te pomoči do bile na vsako glavo ali prebivalca od nas okrog čez ne še preko \$20.

Ta denar prihaja seveda od davkoplačevalcev in nam, ki davke plačujemo in plačujemo jih na neke načine prav vsi, pa naj kdo že lastuje kaj ali ne, to razsipavanje denarja ni ljubo. Tudi če nimam še celih hlač in tudi če hodiš v izrabljenih čevljah z luknjami na podplatih, davke vseeno plačuješ na nek način. Ko greš v prodajalno po štruco kruha, ali kar koli že, ti že pride-nejo zraven prodajni davek, tako pri vseh drugih stvarih. Davkoplačevalci smo torej vsi. Le eni jih plačamo malo več, drugi malo manj. Smo pa glede tega vsi v enem čolnu, kakor pravi ameriški rek. Kedaj bo tega konec, se vsi vprašujemo. Toda, kakor zdaj izgleda kmalu se ne. Zakaj ne? In čemu je to "razsipavanje" potrebno?

Potolajmo se. Krivda ni naša. Tudi niso v Washingtonu toliko za luno, da bi ne vedeli zakaj to delajo in če je to potrebno ali ne. Ako Amerika zapre svoja vrata in bi se ne zmenila več, kako gre ostalemu svetu, to je vsaj tistim, ki se niso podlegli komunizmu, ostane sama in osamljena bi bila jutri. Na njena vrata bi tolkli sovražniki njene-ga gospodarskega, političnega in socialnega reda že jutri. Ako pa ima okrog sebe naklonjene dežele, prijateljske, je vsaj nekoliko zavarovana, da sovražna kopita ne bodo udarila takoj na njeno zemljo, kadar bi ali bo kaj počelo. V tem oziru se ravna jo voditelji naše politike po načelu: "denar je cenejši, kakor pa kri!"

Denar potrošen za te namene, se zdi onim, ki seveda razmer in okoliščin teh prevratnih in nevarnih časov ne poznajo, da je zavrženo. Seveda je zavrženo z vi-

dika naivne zaupljivosti, češ, saj ni nobene nevarnosti. Ali jo res ni? S stališča take naivnosti so zabavljali tudi mnogi tisti leta tik pred izbruhom zadnje druge svetovne vojne. Pa kako nepričakovano nas je česnil po glavi Japonec v Pearl Harboru, zatem pa še s svojo arogantnostjo nas prisilil prijeti za meč zverinski Hitler. In zdaj? Samo zadremajmo malo, pa jih bomo dobili od spredaj in zadaj. V Evropi in Aziji. Le čuječnost in pripravljenost je na mestu.

Nisem noben vojni hujskač. Vse prej, kakor to, Ampak, dokler so okrog tebe sami lopovi in od katerih veš, da nimaš nič dobrega pričakovati, pa čakaš ne- to, pripravljen in jim zaupaš kakor nedolžno jagnje volku, tedaj moraš biti skrajno naiven. In tak bi moral biti naš Uncle Sam, mislijo nekateri! Naj le mislijo! Bog pa bodi zahvaljen da Uncle Sam misli drugače, po svojih grenkih skušnjah v zadnjih dveh svetovnih vojnah, kakor pa mislijo nekateri nepremišljeni "poštima- vci," ali pa so morda v . . . v ovčjih oblekah.

* NASE MESTNE IN OBCINSKE TEŽAVE. — Kakor drugod, tako tudi nam delajo razni stroški in izdatki za to in ono težavo. Treba je vzdrževati red, snago in drugo, tako kakor zahtevajo moderni časi in potrebe. A vse stane denar. Solstvo stane mnogo denarja. Mladini smo dolžni dati potrebno najboljše izobrazbo in vzgojo. A učiteljstvo in vse drugo mora biti plačano, ne več s kakimi malimi "knofi," kakor nekoč, ampak po sedanji inflacijski meri tako, da morejo učitelji in učiteljice ter drugi organi živeti in izhajati. Vse več stane, pa stane več tudi to.

Naši mestni očetje, to je župan in mestni "koncilmeni," so več zadnjih tednov preraščevali razne potrebe in kako bi vse opravili kakor zahtevajo potrebe s čim manj potroškom. Tako so glasovali in odobrili, da bodo potrošili \$105,000.00 za popravilo ulic in cest. Za čiščenje kanalskih cevi in jam \$3,200.00 in še drugih nekaj potrebnih stvari. To svoje sicer niso tako visoke, a za malo mesto kakor je naše, pa so dovolj visoke. Po prenovi ali po preuredbi ključijo še druge potrebe na naših cestah in ulicah. Preozke so za sedanje čase, ko po svetu vozi toliko avtomobilov, kakor mrgoli mravelj v mravljiščih. Saj se ne morejo drugi drugemu ogibati. Vsak pa hoče, kakor hitro začne dolge hlače nositi auto in se voziti okrog, kakor kak baron. Za ga- razne ljudi ne poskrbijo, ampak vsak pred svojim bivališče "par- ka" in na ozkih cestah in ulicah potem prostora zmanjka in ker se na taki ozki ulici srečata, dva, ne vesta, ali naj se trkneta kakor kaka razborita kostruna, ali naj eden čaka, kako bo drugi odpeljal kako mimo njega. Ni šala, veste, če ni dovolj prostora. To vidite tudi našim mestnim očetom dela in beli lase na glavah. Zdjaj so se pomenili, da bodo v

tem oziru nekaj naredili. Počakajmo, da vidimo, kaj bo.

* V NAŠIH JUŽNIH DRŽAVAH imajo težave radi vprašanja intergracije (dovoljeno mešanje in obcevanje črncev z belimi) in segregacije (ki pomeni deljenje in ločitev med črnici in belimi). Pri nas je bilo, če se ne motim pred kakimi 60 leti ali še malo več glede tega tudi precej razburjenja. Radi kriminalnega dogodka, ko je bila neka bela žena napadena od črnca, je prišlo do zaključka, da se tukaj ne dovoli nobenemu temno-poltnemu biti dalj kakor dosednjega zahoda. To tistim, ki so potovali skozi ta kraj. Bivati jim tukaj pa sploh ni bilo dovoljeno. V sosednem mestu kakih šest ali sedem milj od tu, so pa lahko bili. Kako bi ta lokalni zaključek veljal zdaj, ki je pred par leti vrhovno sodišče razsodilo? To vprašanje ima svoje težke probleme. Včasih se kar zdi, da ga sedanja civilizacija (če tudi jo proglašamo za "ultramoderno"), ne more in ne zna rešiti. Resnično to ni tako enostavno. Problemi glede tega pa naraščajo iz dneva v dan, kakor naraščajo iz dneva v dan, kakor naraščajo steno temne rase. Razne rešitve so le časne, trajna nobena. Danes jo rešijo nekoliko na enem kraju, a problemi se razrastejo kmalu na druge kraje in nove in še večje sitnosti nastanejo. Lahko je za kako mizo reševati te probleme, lahko govoriti o njih, kako se mora to in ono, da bo vse lepo in teklo kakor po "žnorcji," a prihodnji dan prinese še nove sitnosti in težave. Rešiti se to vprašanje pa bo moralo enkrat. Kako? Na kak način? Nekateri to zadevo prepuščajo z nekim zaupanjem v bodočnost, da se bo že "kako" rešilo. Yes, kako? Morda ne bo prijetno biti zraven takrat, kadar se bo to "reševalo." Da bi le ne bilo prehučilo!

* PRAVIČNO ALI NEPRAVIČNO — a odgovornost nosimo. Kakšno in zakaj? Morda je to le že pozno razlagati, ker zima je že za nami. Nekaj slabega vremena je pa še pred nami, pa tudi druge nevarnosti so okoli nas vedno, pri katerih imamo ljudje razne odgovornosti, pa če je to nam prav ali ne, če je to pravično ali ne, tako je!

Kakšne so te nevarnosti in odgovornosti za iste? Brez števila jih je. Recimo, nekdo gre mimo tvoje hiše, pa se pred tvojo hišo spodtakne, pade in poškoduje. Kdo je odgovoren za to? Lastnika dotične parcele tožijo in tirajo pred krvavo rihto in ga tamkaj sodijo in obso- dijo včasih na prav "zavtavo" visoko odškodnino, ki jih mora plačati poškodovancem. Odkod ta "pravica" ali bolje odkod ta postava, boste rekli? Nekje imajo take pravice zapisane, po mestih, okrajih in državah. Doli v Springfieldu, naši državni pre- stolnici sem prav kar bral imajo sledečo mestno postavo glede tega:

"Every owner or occupant of any dwelling house or other building, or proprietor or lessee of any enclosed lot or premises, and every person having the charge or control of any church, hall or public building, within the city shall, during the winter season; whenever there is a fall of snow, and by 10 a. m. on every morning thereafter, clear the sidewalks in front of or adjoining such house, building or premises, from snow and ice, and keep the same conveniently free therefrom."

Pa tudi vsa druga večja in manjša mesta imajo nekaj podobnih predpisov in postav. Prav pred kratkim sem pa bral, da je v Združenih državah v teku raznih podobnih in enakih tožb za odškodnino radi raznih poškodb, kot padcev na sidewalkih, cestah ali na kakih privatnih prostorih za nič manj, kakor blizu bilijon in pol dolarjev. Tu niso vštete avtomobilske nesreče in poškodbe. Ampak samo poškodbe pri padcih ali kako drugače na pri- vatnih prostorih.

Nove orgle v Doberdolu

Na pobudo č. g. Kretiča so dobili v Doberdolu nove orgle. Imajo dva manuala, pedale, 11 registrov, prosto kombinacijo in okoli 700 piščali. Orgle je postavila znana goriška tvrdka Valiček. Stroške je večinoma krila država iz sredstev za "vojno škodo", ostanek pa doberdolska župnija.

Papež podaril mašni plašč

Višarjam

Sv. oče Janez XXIII. je daroval Višarski božji poti za 600-letnico nov mašni plašč, ki ga je župnik v Žabnicah 6. marca slovesno blagoslovil. Kot znano spadajo sv. Višarje pod žabniško faro.

V začetku marca je prišla na obisk dr. Ela Ehrlich, misijon- ska zdravnica.

Na Višarjah imajo sedaj vsako soboto in nedeljo velik obisk, ker vzpenjača odlično deluje. Dosti ljudi, izletnikov kot romarjev, pa pride na Goro še vedno peš.

Gradnja nove slov. gimnazije v Trstu

Tržaški pokrajinski odbor je na zadnji seji razpravljal o načrtu gradnje nove slovenske gimnazije pri Sv. Ivanu. Sezi- dali jo bodo na križišču Vrdele- jice in Lonjerske ceste v bližini stadiona "1. maj". Zgradba bo predvidoma stala 180 milijonov lir. Služila bo za realno gimna- zijo in za trgovsko akademijo. Poslopje bo dvo in trinadstrop- no ter bo imelo 20 svetlih veli- kih učilnic, telovadnico in labo- ratorij in vse druge prostore, ki so za tako ustanovo potrebni.

Dnevnik Ane Frank na odru
Slovensko gledališče je podalo 27. pr. m. v Avditoriju v Trstu svetovno znano delo "Dnevnik Ane Frank". Delo je bilo odlič-

Kaj je temu pomoč? Onim, ki hodijo okrog je priporočati, da hodijo okrog z odprtimi očmi in se čuvajo nesreč. Onim, ki so odgovorni za take nesreče in nezgode, pa da so primerno zava- rovani za take slučaje. Zavarovalniške družbe prodajajo vse vrste zavarovalne, treba se je le posvetovati s poštenimi zava- rovalnikskimi posredovalci, ka- teri svoj posel razumejo. Druge pomoči ni. Kdor se pa tega po- služiti noče, tak pa naj pripiše posledice v takih slučajih sam sebi. Te posledice so pa včasih težke, da požro onim, na katere odgovornost za take slučaje pa- de, vse kar imajo.

* NOV GROB NA OGLESBY. — Tu je preminula znana roj- kinja Mrs. Mary Peterlin, stara 86 let. Umrla je v bolnišnici sv. Marije v La Salle, kjer je bila pet dni. Spadala je h župniji sv. Družine na Oglesby, odkoder je bila pokopana na pokopališče sv. Vincencija. V Ameriki je biva- la blizu 50 let. Zapušča še tri živeče sinove in dve hčere. Njen pokojni soprog Frank Pe- terlin je preminul leta 1927. Pred njeno so umrli tudi njeni trije sinovi in ena hčer, poleg preje omenjenih še živečih sinov in hčera. Žalostnim sorodnikom so- žalje, pokojnici pa naj sveti več- na luč in naj počiva v miru!

Vsem Slovincem pri nas in po vsem svetu želi veselo Veliko- noč, mnogo pirhov in božji mir!

Matevž.

— V državi Kansas dožive na leto več tornadov kot kjerkoli drugod v deželi.

no podano in je veliko popolnej- še od filma, kot smo ga gledali pred časom tudi v naši deželi.

Železniško zvezo Trst-Videm bodo skrajšali

Ze pred leti so nameravali skrajšati železniško zvezo Trst-Videm, pa se je temu uprla Go- rica, ki bi bila z nove proge iz- ločena. Sedaj so se vrnili k te- mu načrtu, pa ga omejili na to- vrni promet, med tem ko pojde osebni promet še vedno skozi Gorico. Nova prog bo za 14 km krajša od sedanje. Na nji bo no- va postaja Mariana, ki bo po- sebno ugodna za tovarno stolov v kraju.

Železniško zvezo med Gorico in jugoslovansko Novo Gorico še ne bodo odprli, kot je bilo dolo- čeno. Italijani so se odločili dvigniti postajno poslopje v Gorici za eno nadstropje in to je baje ovira za vzpostavitev rednega prometa med Jugosla- vijo in Italijo na tej progi.

Zalostna smrt dveh letakov

V bližini Nabrežine sta se smrtno ponesrečila dva znana tržaška letalca Firanco Ricco in Vittore Calzetta, ko sta hotela spustiti v morje venec v spomin Duca Amadea d'Aosta.

Delo v ladjedelnicah zago- tovljeno

Združene ladjedelnice imajo za bližnjo bodočnost naročenega za 295,700 ton novega trgovin- skega ladjevja in eno podmorni- co za Italijo. Od tega bodo gra- dili v Trzinu 167,600 ton, v Trstu pa 128,100 ton. Ta naročila so za- gotovila ladjedelnicam redno za- poslitev za nekaj let.

Ne evharistični kongres

Za obisk evharističnega kon- gresa v Muenchenu na Bavar- skem letošnje poletje se je prija- vilo na Goriškem in Tržaškem skupno nad 450 slovenskih roja- kov.

IZ NAŠIH VRST

Warren, Ohio. — Ker je moja naročnina potekla, Vam zopet pošiljam za eno leto, ker ta list mi je vedno všeč, čitam ga že več let in bi bila v resnici težko brez njega. Vse osobje prav lepo pozdravljam!

Mary Gabrovšek.

Denver, Colo. — Spodaj pod- pisani pošiljam dve naročnini, za sebe in za svojega sina Adolfa v Venezueli.

Obenem se najlepše zahvalju- jem vsem, ki pri listu sodelujejo. List je dober, le škoda, da ne iz- haja tudi ob sobotah in ob nede- ljah in v večjem obsegu. Pa kaj hočemo? Če ni, ni! Če bi bil jaz milijonar, bi bilo gotovo druga- če. Ker pa nisem in tudi ne iz- gleda, da bi postal (moja rojstna letnica je 1894), moramo biti za- dovoljni s tem, kar imamo, sko- mine pa pustimo na strani. Z najlepšimi pozdravi!

Frank in Franciška Grad.

Pueblo, Colo. — Ker mi kma- lu poteče naročnina, pošiljam tu- kaj denarno nakazilo za nadalj- ne leto, da me bo Ameriška Do- movina obiskovala tudi v bodo- če. List mi je zelo všeč in težko bi bil brez njega. Zanimivi so vsi članki v njem in se tem po- tom vsem poštvovalnim delav- cem in dopisnikom, ki pri njem sodelujejo lepo zahvaljujem. S prijateljskimi pozdravi!

Jože Škrjanc.

Na poti k vojakom

(Frank Jelen piše o svojih mladih letih. — Dalje.)

Denver, Colo. — Dragi čitatelji A.D., sedaj bom nadaljeval pri naši zadnji večerji, ko sem moral naslednji dan ob enajstih oditi v Celovec.

Brat Andrej je v nedeljo zjutraj napregel konje, sestre so mi pušljice napravile in okinčale tudi konje in koleselj. Vsi skupaj smo se odpeljali v Črno, kjer je čakalo že več okinčanih voz. Fantje so vriskali, da je odmevalo po celi vasi, ljudi pa toliko kot še nikoli. Ker je bila nedelja, so ljudje imeli čas priti gledat fante, ki so se poslavljali od domačih in odhajali na vojsko. Bilo je vroče in pivo je prijetno teklo po grlih. Kamor sem prišel, vsak mi ga je ponujal: Na Franc, piš, pij!

Ob enajstih bi bili morali biti že v Celovcu, pa smo še vedno v Črni slovo jemali in pili. Peli smo in vriskali. Spravil sem se na en voz, s katerega sem videl, kako so se mati, bratje in sestre jokali. Vozniku sem dejal, naj hitro požene, še zaukali smo v pozdrav in izginili. Veliko se nas je za vselej ločilo od domačih in od rodnega kraja. Do Prevalj smo se peljali z vozniki, tam pa so nas naložili na vlak. Do Celovca smo se vozili eno uro, vozniro je plačal že naš cesar. V Celovcu na kolodvoru smo vriskali kar naprej. Tam se je vojakov kar trlo, da smo se komaj prerili. Govoriti sem slišal samo po nemško. Iz naše fare Javorje smo bili trije, pa nobeden ni znal nemško govoriti. Vriskanje je utihnilo in ne vem, kam so se vsi naši fantje razšli, samo mi trije smo ostali in nismo vedeli, kam naj gremo. Po mestu smo taval, se vsedli na eno klop in bolj glasno govorili ter se drug drugemu smejali. Jaz sem dejal, naj gremo kar domov, saj tukaj nas ne potrebujejo, še s temi ne vejo kam, da jih pustijo kar tako letati po mestu. Mimo pride neki vojak, obstoji in vpraša, če smo Slovenci. Povedali smo mu, da ne vemo, kam naj se obrnemo, da bi nas prevzeli in tudi nemško ne znamo, da bi povprašali. Pojasnil nam je, da ob nedeljah rekrutov ne sprejemajo in nam pokazal stavbo v nekem parku, kjer naj se naslednji dan javimo. Žal nam ni padlo v glavo, da bi ga bili vprašali, kje naj prenočimo. Potem smo kot zgubljeni taval po cesti že pozno v noč, težko smo nosili prtljago, eden od mojih tovarišev je imel lesen kovček, drugi nahrbtnik, notri polno prekajenega mesa, kračje, želedec, klobase, jaz pa nič.

Ker smo bili lačni, smo zavili v gostilno, kjer je bilo polno vojakov, ki so peli nemško, da se je kar treslo. Težko smo dobili prostor za vse tri skupaj, posebno za onadva je bilo nerodno, eden s kovčkom, drugi z nahrbtnikom. Posrečilo se nam je dobiti mizo. Natarica nas je nekaj vprašala, mi smo jo debelo gledali in nihče ni odgovoril. Nato pravi: bir, vino, suppenfleisch? Ja, ja, ja, smo kar vsi naenkrat odgovorili. Wie viel? Ja, ja, ja, zopet vsi naglas. Vsakemu je prinesla en vrček piva, smo ga kar v dušku popili. Vsak od nas si ga je privoščil kake tri čutare, nakar smo postali malo bolj korajžni. Prijatelj je potegnil z nahrbtnika eno plečico in belega kruha, pričeli smo mlatiti in spet se je pivo prilaglo.

Ta fant je bil sin bogatega kmeta, postaven in fejš, le gledal je tako čudno postrani, če je hotel videti naravnost, je nagnil glavo čisto na stran, prav do leve rame. Vsi so se čudili, kako to, da je bil potrjen in jaz sem ga enkrat vprašal. Zato, ker so me na naboru vprašali, če vidim, jaz pa sem dejal da, in tako sem bil "taublih". Dodelili so ga h konjenici, pa ga niso

dolgo obdržali. Bil sem še v Celovcu, ko sem zvedel, da je že doma. Menda še mesa ni vsega pojedel . . . Petnajstega leta za Veliko noč sem bil doma na dopustu in sva se videla. Vprašal sem ga, kako se je mogel znebiti vojaške suknje, pa mi odgovori, da ga je konj brenil in da ima pokvarjeno nogo, čeprav ni šepal.

Tisti večer v gostilni pri Traubensingerju smo se torej najedli mesa, pivo je teklo kot voda po strmini, ura je bila že enajst, ljudje so odšli, le mi trije kajoni smo ostali. Precej smo ga že imeli in ob enajstih pravi kelnarica "Raus!" Ker nismo vedeli, kje bomo spali, sem jo po slovensko vprašal, če ima sobo za nas. "Verstehe nichts," pravi, "kommt patrol, raus!" Jaz pa sem se vlegel kar na klop. Kar naenkrat pride pet vojakov z nasajenimi bajoneti. Upal sem, da zna kod od njih slovensko, zato sem jih vprašal, kje bi mi trije prespali. Nič se nismo mogli zmeniti z njimi, kar suvali so nas skozi vrata. Kot kakšni kučki smo šli pred njimi po cesti. Ker smo se bali, da bi nas zaprli, smo jim ušli. Potem smo taval po mestu kot zgubljeni

sinovi. Žejni smo bili kot srake, vode nikjer nobene in fant z mesom je bil tako utrujen, da je kar noge za seboj vlekel. Nakovane čevlje je imel, da je po cementu kar odmevalo, nahrbtnik mu je pa čisto po strani visel.

Dolgo časa smo taval po Celovcu, ko pride za nami neki vojak, gotovo je imel dopust, da je smel tako pozno biti zunaj in nas vpraša, če smo Slovenci in če smo "priajnikali"? Mi smo mu hitro vse povedali. Kar z menoj pojdite, pravi, bomo poskusili, če vas bodo sprejeli v kasarno. Šli smo daleč, do jezuitske kasarne, za ime sem zvedel kasneje. Vojak, ki nas je spremljal, je povedal straži, kdo smo, kar zakriči Wachkommandant, da sem se ustrašil kot hučič.

Iz kasarne sta prišla dva vojaka z nabasanimi puškami. Nekaj časa so govorili, nato nam reče vojak, ki je znal slovensko, da v kasarno ne moremo, ker je že prepozno, pač pa, da se lahko uležemo na dvorišče. Vlegli smo se pod tri velike lesene križe, ki so stali blizu poslopja kasarne. Tako smo prvo noč spali pod milim nebom, zvezde so nas pa

grele. Sreča, da je bilo vroče, ker nismo imeli s seboj nobene odeje, ne suknje, ker v tistih časih pri nas ni nihče suknje nosil, razen prav imenitnih gospodov.

Tako smo tisto noč ležali pod tistimi velikimi križi, spal pa ni nobeden. Tla so bila trda, na vsaki strani križa je stal po en velik kostanj. V njih je bilo toliko kebrov, ki so vso noč bučali in kar naprej padali na nas ter lezli pod nami. Komaj smo se jih otepali.

V ponedeljek zjutraj, 1. avgusta 1914, ko se je pričelo daniti,

smo že odšli v mesto in takoj poiskali prostor, kjer so sprejemali novice. Čeprav ga nam je vojak prejšnji dan pokazal, ga nismo mogli najti. Cel dopoldan smo hodili okrog brez zajtrka. Končno smo ga le našli. Tistega fanta, ki je postrani gledal, so dodelili h konjenici, naju dva pa k cesarskim strelcem, oba k eni kompaniji, mene k prvemu vođu, njega pa k drugemu. Tako sva s tistim fantom, ki je imel lesen kovček, pisal se je Pavel Vrtič, ostala skupaj.

F. Jelen

STRUMBLY DR. HIGHLAND HEIGHTS

7-sobne zidane in kamenite hiše "ranch" tipa; 3 spalnice, 1½ kopalnice; garaža za 2 kare; vsa električna kuhinja; polna predeljena klet; razvedrilne sobe; popolne v vseh ozirih; velik lot. Cena se začne od \$32,800 in več; lahko ogledate vsak čas, ob nedeljah od 3 do 6 pop.

Vprašajte za Mr. Strumbly

FRANK E. STRUMBLY

Gradbenik

HI 2-4479

EUCLID RACE DAIRY & ICE CREAM CO.

503 East 200th St.

Ivanhoe 1-4700

VOŠČIMO VAM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

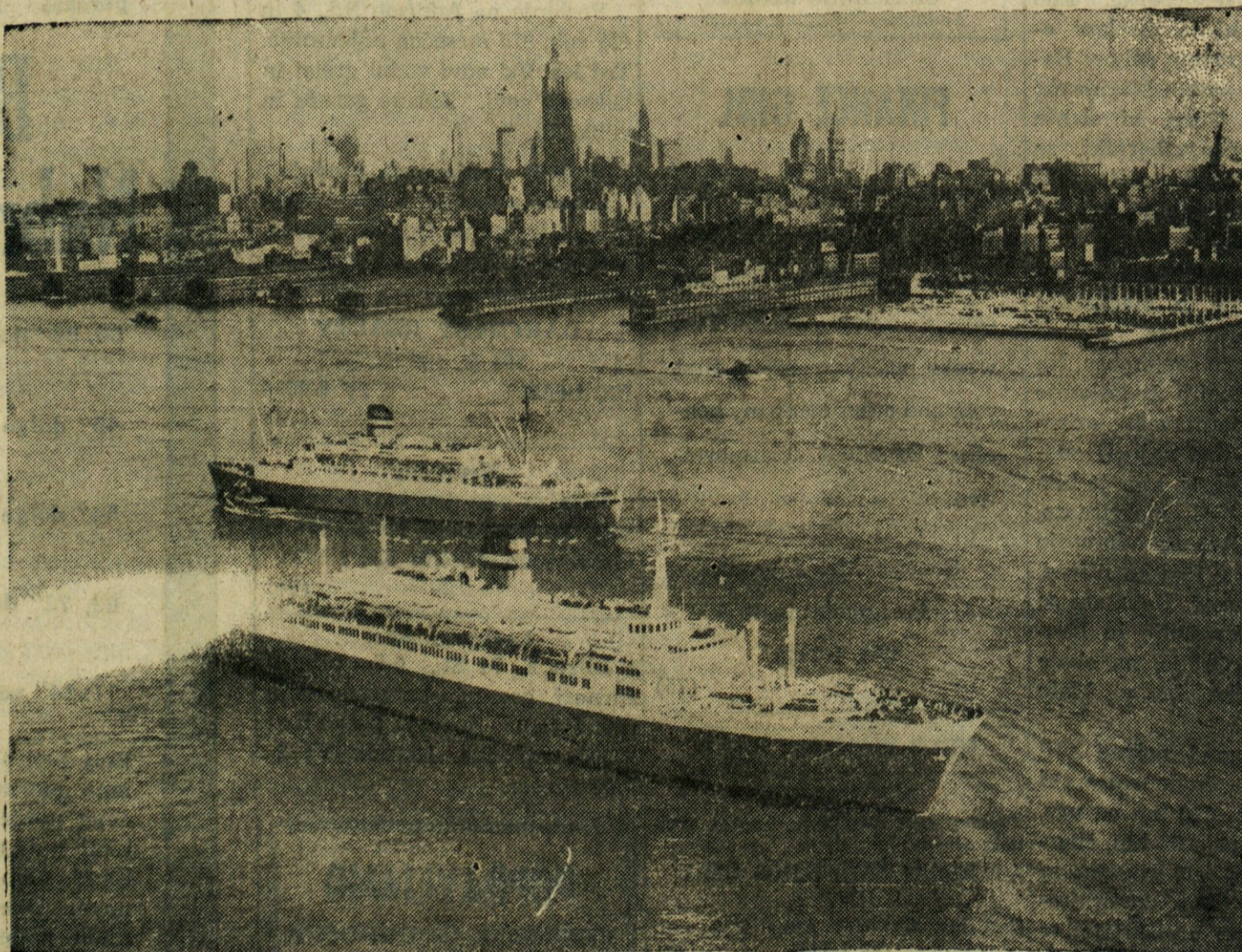
Vesele velikonočne praznike in veselo Alelujo želi naša tvrdka prijateljem in klijentom in se priporočamo še za naprej.

Ustanovljeno leta 1908

HAFFNER INSURANCE AGENCY

6106 St. Clair Avenue

J. HAFFNER . . . A. HAFFNER . . . NORMAN P. HAFFNER

PRIHAJAJO IN ODHAJAJO — Ladja Statendam (spredaj) Holland-American linije plove iz reke Hudson proti Karibskemu morju, med tem ko se njena sestra Ryndam vrača iz Evrope. Ladji ploveta pred Hoboken, N. J., pomoli, onstran Hudson reke pa so pomoli pristanišča New Yorka in nebotičniki Manhattan.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŽELI VSEM DELNIČARJEM,

DRUŠTVOM, POSETILCEM IN

PRIJATELJEM

DIREKTORIJSLOVENSKEGADRUŠTVENEGA DOMA

JOSEPH TREBEC, predsednik

THEODORE KIRCHER, tajnik

20713 Recher Ave.

Euclid, Ohio

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

VAM ZELIJO

CARL G. OPASKAR, M.D.

ZDRAVNIK

740 East 152nd Street

Office: GL 1-3134

Res.: FA 1-1719

DR. VINCENT OPASKAR

ZOBOZDRAVNIK

6402 St. Clair Ave.

HEnderson 1-4114

FRANK V. OPASKAR

ODVETNIK

Hippodrome Bldg.

Office: MAin 1-3786

Res.: YE 2-9803

RICH BODY SHOP

GENERAL REPAIRING

FRANK RICH, lastnik
je prevzel

COMPLETE AUTO SERVICE

BODY - FENDER - IGNITION
GENERAL AUTO REPAIRING

Se zahvaljuje za naklonjenost in se priporoča
še za naprej

1078 East 64th St.

HEnderson 1-9231

Vesele velikonočne praznike želimo vsem
odjemalcem, prijateljem in znancem!

VSEM NAŠIM CENJENIM ODJEMALCEM IN

PRIJATELJEM ŽELIMO

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

IN OBILO PIRHOV!

STAN MAJER SHOE STORE

PRVOVRSTNO OBUVALO ZA VSO DRUŽINO

Z vsakim nakupom damo Eagle znamke

6107 St. Clair Ave.

UT 1-5027

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ZELIJO VSEM:

EDWARD J. ROZANCE in DRUŽABNIKI

JOHN ROZANCE

FRANK GUSICH

FRANK ILERSICH

FRANK PAUS

JOHN OBLAK

REAL ESTATE BUSINESS BROKERS

— INSURANCE SERVICE —

LAKELAND REALTY

15604 Waterloo Rd.

KE 1-6681

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
želijo

Rudolph Knific

—Complete Insurance Service—

JOHN KNIFIC, SR. - JOHN KNIFIC, JR.

REALTORS

Ivanhoe 1-7540

KENmore 1-0288

820 East 185th Street

VESELE VELIKONOČNE
PRAZNIKE VOŠCI
VSEM PRIJATELJEM
IN ZNANCEM

**JOHN A.
FAKULT**

COUNCILMAN
32. VARDE

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELIMO
VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM
IN ZNANCEM

L & M TOBACCO AND CANDY CO.

JOHN E. LOKAR in ERNEST MRAMOR, lastnika

784 East 185th St.

KENmore 1-8777

CANDY - CIGARE - CIGARETE
IGRAČE NA DEBELO

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI
VSEM PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM

COLLINWOOD DRY CLEANING COMPANY

MRS. ANNA KOVACH, lastnica

Pri nas napravimo prvovrstno delo.

Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

15210 Saranac Rd.

GL 1-4746

VSEM POSETNIKOM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

**MRS. ANNA
MARINČIČ**

bonded Winery

15012 Sylvia Ave.

POTomac 1-2441

PRI NAS DOBITE VEDNO PRISTNO
BELO IN RDEČE VINO VSEH VRST

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI VSEM
SVOJIM DRAGIM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM
IN ZNANCEM

GERL'S CAFE

IMAMO NA ZALOGI IN POSLUŽUJEMO VEDNO
DOBRO PIVO, ŽGANJE IN VINO, KAKOR TUDI
DOBER PRIGRIZEK IN HRANO!

Zahvaljujemo se za Vašo naklonjenost dosedaj in
upamo, da nam jo ohranite tudi v bodoče!

756 East 200. Street

KE 1-1980

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

PRIMO DELICATESSEN

Vedno na razpolago grocerija vseh vrst,
meso za prigrizek, pivo in vino

15508 Holmes Ave.

Tel.: GL 1-7487

Franc Ks. Meško:

V križu je naše vsajenje

(Iz spominov na vojne čase)

Strašne so bile tiste noči.

Strašne in neskončne.

Nasprotniki so slavili svojo

zmago, slavili naš poraz, našo

sramoto. Ne en večer, ne dva,

tri, štiri večere. Vse hiše so bile

le slavnostno razsvetljene, raz-

svetljene vse ceste. Zastave so

vihrale s streh, plapolale čez

razžarjene ceste, čez veselo lju-

di, ki so postajali po cestah, ho-

dili v gručah gor in dol, govori-

li prešerno glasno, polni sreče

in polni zmagoslavja in polni

škodoželjnosti. Sami veseli sre-

čni ljudje so hodili po cestah.

Mi drugi smo se s svojo žalost-

jo poskrili v tihe sobe. Skrbno,

tesno smo zaprli okna, da ne bi

pogledal v izbo od škodoželjno-

sti spačeni obraz in nas še bolj

oplašil, še huje nas ranil v naši

boli in v našem trpljenju, poni-

žal nas še globlje. Zaklenili smo

duri in še zapah smo porinili

kar mogoče daleč čez njo, da ne

bi od zmage in vina upijanena

množica prihrumela v sobo, na-

važila na nas, nas sramotila,

morda nas pobila. Zakaj življe-

nje vsakega izmed nas, ki smo

delali, delali in se borili in smo

upali na zmago, a smo žalostno

propadli, je bilo tiste dni in ti-

ste noči kakor list v pozni jese-

ni; odleti, da ne ve sam, kdaj.

Pade na tla, umre, segnijo, da

ga komaj kdo opazi, komaj se

kdo pobriga zanj, s eniti nihče

ne zmeni zanj in za žalostno nje-

govo usodo.

Strašne so bile tiste noči,

strašne in neskončne.

Dolgo v noč je šumelo in vpilo

nasprotnikov veselje in slavlje.

Malo pod našo hišo so kurili

zmagoslavja kres. Pokalo je ves

večer, pozno, pozno v noč. Vese-

lje je nemara prožilo puške, pro-

žilo jih morda tudi sovražstvo.

Kdo bi vedel, kdo bi mogel z

gotovostjo povedati in ugotovi-

ti, kam, komu je bila namenjena

krogla, ki je žvižgala mimo hi-

še? Zraku morda, brez premi-

sleka in brez cilja izstreljena v

sanjavo nočno tišino, v prazne,

molčeče daljave, meni morda,

morda sosedu organistu in cer-

kovniku. Kdo je videl tedaj v

srca, kdo tehtal misli? Ti je li

prijatelj od včeraj še prijatelj?

Brat od včeraj še brat in ne

Kajn, po tvoji krvi hlepč? Ve-

deli smo le eno: srca so zbegana,

vzburkana, razdivjana in za-

strupljena, misli, polne sovra-

štva, polne hrepenenja po na-

silnosti in maščevanju.

Vso noč sem strmel brez spa-

nja v molčečo temino. Vso noč

sem se grabil za prsi, kjer je pe-

klo in žgalo, močil si glavo in

senca, kjer mi je kljuvalo in ko-

valo, da sem mislil: zdaj pride

moja zadnja ura. Vso noč sem

se ječe premetaval po postelji in

se mučil s pekočo mislijo, z ne-

razrešljivo uganko: "Kako je to

prišlo? Kako je bilo to mogo-

če?"

Proti jutru sem za hip zadre-

mal. Strašnejše sanje so me na-

padle v polsnu, nego so me tr-

pinčile bedečega. Vzkriknil,

planil v postelji pokonci — ne

moja, tuja, izposojena je bila

postelja — glasno sem govoril:

"Ali je resnica? Saj ni! Saj ni

mogoče!"

Tedaj je potrkalo na duri.

Zenski glas — glas organistove

žene — je vprašal: "Gospod, ali

boste maševali?"

"Kaj hoče?" sem se začudil.

Vrtelo se mi je v glavi, šumelo

kakor v veletoku ob divjem na-

livu. Premišljevali sem moral,

truditi se s premišljevanjem, da

me je bolelo za čelom, preden

sem se zavedel in sem mogel

odgovoriti: "Bom!" Naglo sem

še pristavil: "Ali je Tone do-

ma?" — Naš organist je Tone.

"Ne. Snoči je zbežal. Vedi

Bog, kje se skriva."

V joku je utonil ženin glas.

"Kaj bo z njo, kaj bo z de-

co, če izgubi Tone službo poš-

nega sla, kar pod novo upravo

brezdvomno bo, in morda še

službo pri cerkvi?" sem premi-

ljeval, ko sem se napravljal.

Ko je stala meglenega jesen-

skega jutra krsta z materjo pred

cerkvi — moj Bog, petnajst let

je od tega — sem maševal tako

kakor jo jutro, ves prestrašen

do dna srca, z dušo, ki je v svo-

ji boli kričala in prosila: "Um-

retri, umre!"

Sredi maše sem zaslišal za se-

boj polpritajeno ihtenje. Mali

ministrant Nande, organistov

sin, je jokal. Jokal najbrž po o-

četu, ki je osovražen, preganjan

in je moral bežati. Bežati, samo

ker je naš človek, ker ni maral

postati izdajica naroda. Prejo-

kal je morda vso noč doma z

materjo in tudi tu pred oltarjem

se ne more vzdržati solz. Prene-

hal sem z molitvami. Bilo mi je,

da moram tudi zakriti obraz z

rokami, se zgruditi na oltar, pa-

sti na kolena pred oltarjem in

zaplakati, da me sliši Večni,

Vsemogočni v tabernaklju, da

sliši in se nas usmili.

S težavo sem nadaljeval, le

iztežka odmaševal. Do konca

maše je jokal mali Nande, fan-

tiček kakor angel.

Prišla sva v zakristijo. Odlo-

žil sem kelih in vprašal: "Zakaj

pa si jokal, Nande?"

Zaupno je dvignil k meni čr-

ne oči, vse zastrte s solzami.

Poltiho, jokaje je odgovoril.

"Ker smo domovino izgubili."

Ostrmel sem.

Kaj naj storim, kaj naj mu

rečem, da ga potolažim?

V zadregi sem gledal predse.

Kar mi obvisi pogled na razpe-

lu v omari. Počasi, kakor še

negotov, kaj naj počnem, ga

vzamem v roke, pokažem Nan-

detu in ga vprašam, kakor sem

izpraševal v šoli:

"Kdo je to, Nande?"

Ihtel je, da se je tresel, a je

odgovoril:

"Gospod Jezus."

"Kje je?"

"Na križu."

"Kdo ga je križal?"

"Njegovi sovražniki."

"Kdaj?"

"Na veliki petek."

"Pa je ostal na križu?"

"Ne. V grob so ga položili."

"In kaj so še naredili?"

Pomolčal je in premišljeval.

"Ne veš, grob so —"

"— zapečatili."

"Pa je to pomagalo? Ali je

ostal v grobu?"

"Ne!"

"Kaj pa?"

"Vstal je iz groba."

"Glej, Nande." — tudi meni

so silile solze v oči in komaj sem

govoril — "tako so položili v

grob našo domovino. In ne do-

volj tega. Zapečatili so grob, za-

pečatili sovražniki in prijatelji

z državnimi pečati in s svojimi

podpisi. A kakor je prišlo jutro

Velike noči, vstajenja dan, za

gospoda Jezusa, tako bo prišel

vstajenja dan za našo ubogo do-

movino. Prosi gospoda Jezusa,

da pride kmalu. Poljubi Gospo-

da!"

—

Ob evharističnem kon-

gresu v Munchenu pod

šotori

Blizu letališča pri Munchenu

bodo za evharistični kongres po-

stavili največjo naselbino v Ev-

ropi, ki bo sestavljena iz šoto-

rov. Nekateri šotori bodo ime-

li prostora kar za 80 oseb, veči-

na pa po 10 do 12 oseb. Skupno

bo prostora v tem mestu pod šo-

tori za 100.000 mož, oziroma fan-

tov. Naselbina bo opremljena z

vsemi potrebnimi tehničnimi na-

pravami; med drugim bo notri

HANDEL - MAZZETTI

Junakinja iz Štajra

Štefka, ti si zelo pa-
metno dekle, znaš pisati in bra-
ti, jaz pa sem uboga, preprosta
ca? Je-li zopet jeziček kriv, je-
ženska in se moram skriti za li?

Svojim lastnim otrokom, toda
verjemi svoji materi, kar se te-
ga tiče, pa vem več kakor ti, za-
kaj dve leti sem bila zaročena s
tvojim očetom, pozneje sem bi-
la osemnajst let poročena, tako
sem se lahko naučila, da vem,
kako izgleda prava ljubezen."

"Saj vam rada verjamem, ma-
mica," je rekla Štefana in je ho-
tela govor drugim speljati: "Ko
so oče umrli, sem imela ravno
sedemnajst let."

"Ti si prišla na svet na praz-
nik Povišanja sv. Križa," je po-
mislila mati ter je položila svo-
jo roko svoji hčerki na ramo.
"Moje prvo dete, ki mi je je
Bog podaril v našem poštenem
zakonu, veliko veselja sem ime-
la nad teboj, nesla sem te na
božjo pot in sva te darovala Na-
ši ljubi Gospej. In nikdar nama
nisi delala žalosti in skrbi, mar-
več samo veselje do — današ-
njega dne."

Štefana je dete, ki je zaspalo,
pazno položila v zibelko, ki jo
je bila prinesla k svoji revni po-
steli, in je v plapolajočem svit-
lu sveče obrnila svoj pogled
proti sv. Avguštinu z gorečim
srcom, ki ga ji je bil podaril pa-
ter Albert. Gospod Albert je
daleč proč, brez njegove pomo-
či bo morala izvojevati boj, ki
ga vidi prihajati, čigar teže se
še sedaj začena zavdati. Tež-
ko ji je pri srcu vendar na ma-
terin očišek odgovori s šalo:

CHICAGO. ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN — In beautiful northern
Wisconsin. Doing excellent busi-
ness on Main Street. Includes bldg.
with modern living quarters above.
Owner will sacrifice on account of
health. Casper Meyer, Ash-
land, Wis. Phone MU 2-4940. (73)

REAL ESTATE HOUSES — S.W.

BY OWNER — 5 rms. — 1½ baths.
Room for expansion. Wall-to-wall
carpeting. 2-car garage. Priced to
sacrifice. Near 63rd and Pulaski.
Portsmouth 7-7591. (74)

REAL ESTATE SUBURBAN — S.W.

OAK LAWN — 4-room bungalow on
1 acre. Close to schools and church-
es. Reasonable for quick sale by
owner. Monroe 6-6317. (74)

BY OWNER — 1½ story brick, 4 bed-
rooms. Gas heat. Full basement.
2-car garage. Near transp., church-
es, schools and shopping center.
Priced to sacrifice. LU. 6-4080. (74)

HELP WANTED

PHYSICAL-THERAPISTS Immediate Opening

130 beds expanding to 180 in a
year. Excellent opportunity for a
REGISTERED
PHYSICAL-THERAPIST

desirous of living in the north-central
section of United States. Mount Ver-
non, Ohio. Mount Vernon is in the
central part of Ohio, 80 miles south
of Cleveland, with a population of
18,000, a colonial type city, chosen
"the typical American city" in 1944,
quite industrial and very progressive.
Position available for male or female.
Salary open, 40 hour week, good per-
sonnel policies, beautiful new accred-
ited hospital, excellent equipment.
Wire, write or call: Administrator

MERCY HOSPITAL
Mount Vernon, Ohio
Phone EXpress 2-6015

(74)

ski stan, zaničevala svoje starše
zato, ker so živeli v zakonu, ne,
Bog me varuj takega napuha in
take nehvaležnosti — ne, moja
ljuba, zvesta mati, ki ste sedem
duš Bogu darovali, vi ste veliko
višje pri Bogu kakor jaz."

Tako je Štefana dajala hvalo
zakonskemu stanu, da bi poto-
lažila mater, kateri se je zopet
razjasnil popreje tako temni o-
braz. Toda mati Švertnerica je
ravno tako malo kakor popre-
je Henrik, umela, da ta hvala,
kdor hoče, saj bi ne smelo tako
biti, pa je vendarle tako. Če pa
ke, ni žensko hrepenenje, mar-
več beseda svetega Duha, ki ni
v nobeni zvezi z zemskimi nago-
ni. Vsa vesela je vzklila:

"Štefka, moje ljubo dete, o
kako si me potolažila, ker si ta-
ko lepo govorila o zakonskem
stanu, kakor bi niti jaz ne mo-
gla! Toda, če veš, kako svet in
milostipoln je zakonski stan, za-
kaj pa potem ne maraš podari-
ti svoje roke plemenitemu mo-
žu, ki je najvišji gospod v de-
želi, obenem pa tako krasan in
tako goreče ljubi? Ničesar ne
rečem, prosto voljo imaš, toda
moj otrok, kadar — se vrne z
Dunaja, da snubi nevesto — ki
si jo je izbral ... otrok moj, sli-

šala sem, kaj je rekel — otrok,
kako gotovo sem te rodila in
darovala naši ljubi Gospej — o
takrat zahvali Boga in se spom-
ni svoje matere, svojih bratcev
in sestic, vseh Štajercev in ne
odreci mu svoje roke in svoje-
ga srca, dobro je pri njem sprav-
ljeno, to ti pravi tvoja mati:

"Ne pahnj sreče proč od sebe!"
"Mati, mati," je tiho prosila
Štefka. "Ne tako, saj ni tako."
Žena pa je prisrčno nadalje-
vala: "Spomni se na svojo ma-
ter, ki sem taka sirota, nobenih
gostov, gostilna je prazna, no-
benega zasluga, povrh pa še
ta bolni revček, sedaj pomisli,
če tako imeniten in bogat gos-
pod vzame za ženo moje ljubo
dete ... pusti me govoriti ...
Sedaj moram govoriti — ne vem,
kaj bi storila — kako bi se Bogu

zahvalila! O jej, in vsi katoliča-
ni v Štajru ... bi se oddahnil,
ker bi zanje minuli hudi časi. Če
bi Štefka prosila, bi jim še po-
sebej zidal cerkev, tako veliko,
kakor je admontska stolna cer-
kev."

"Mamica, ljuba mamica, saj ni
tako!" je prestrašeno odgovori-
la Štefana. "Beži, mamica, beži,
nikar si tako ne domišljuj; vsi
moški vlečejo dekleta, tudi do-
bri, vsi, prav vsi, pa naj si bo
kdor hoče, saj bi ne smelo tako
biti, pa je vendarle tako. Če pa
je stotnik izjema in resno misli,
o mamica," sklenila je roke, "o
joj, to bi bila nesreča, gorje,
strašno gorje za nas in zanj! Li
ne veš, da je njegov oče Hendel!
Kruti moj, ki me je" — na lah-
no se je zdrznila — "postavil na
sramotni oder! Misliš li, da bi
on dovolil, da me njegov sin —
rajski ne govorim, vse skupaj je
le sanja in prevara."

"Meni se ni nič sanjalo, vse je
res, nisem nora!" je rastla mati.
"Kaj, da ne bo dovolil? Moral
bo! Noben človek v Štajru ne
mara več zanj, ves Štajer se je
obrnil od njega proč, vse gleda
samo na njegovega sina!"

"O mati ... če bi bilo tudi res,
kar pravite, in če bi tudi Henrik
katoličanom v Štajru zidal cer-
kev ... ako vzame katoličanko,
kako dolgo pa bo to trpelo, in
bo zopet udaril luteran iz njega
... seveda, če je kdo zaljubljen,
potem njega ... seveda, toda
... potem je kmalu vsega konec
in vse je pozabljeno ... in de-
kle bi izgubilo in zapravilo svo-
jo dušo za nič in zopet nič."

"On pa ne bo pozabil!" je s tr-
do roko udarila mati ob smreko-
vo omaro. "Ti zabavljaš čreznj,
toda ni lahkomišeln fant, sicer
bi ne bil takrat tvegal svojega
življenja, ko te je ... rešil sra-
motnega odra ... Sicer bi ne bil
ubogih siromakov rešil z vislice
in bi ne bil stal na strani patru
Albertu, ko so ga psovali ljudje.
Ti vse pozabiš, dekle. To ni
prav, to se bo vse maščevalo."

(Dalje prihodnjik)

Vesele velikonočne praznike

Vsem našim strankam se prav lepo zahvaljujemo za
sodelovanje v preteklosti in se priporočamo tudi za bo-
doče:

ZA DENARNA NAKAZILA, ki jih pošiljamo preko
Nar. banke. Ta izplačuje za vsak dolar 600 dinarjev.

ZA ŽIVILSKE PAKETE, katere pošiljamo preko Tr-
sta. Blago je prvovrstno, vse pošiljke so zavarovane.

ZA POTOVANJE na ladjah ali letalih in vse, kar
je potrebno za udobno potovanje.

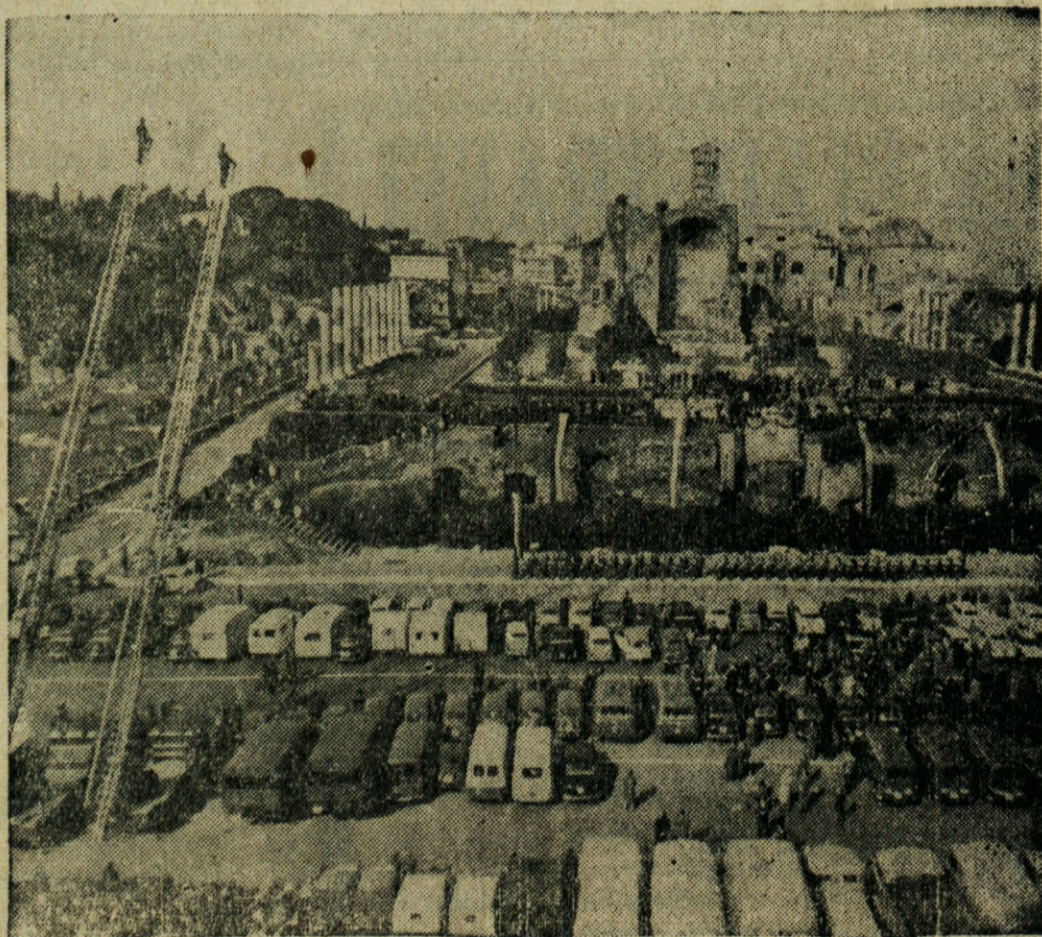
Za nadaljna pojasnila se zgledite, kličite ali pišite na
potniško pisarno

STEVE F. PIRNAT CO.

6516 St. Clair Ave.

HE 1-3500

Cleveland 3, Ohio

V STAREM RIMU — Gasilca na vrhu visokih lestev opazuje letno blagoslovitev av-
tomobilov v Rimu pred cerkvejo sv. Franciške Rimske. Cerkev v ozadju je zgrajena na
ostankih poganskega templja sredi ruševin starodavne Rima.

1883

1960

Naznanilo in Zahvala

Globoko potrli in žalostnih src naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je po daljšem bolehanju umrl naš ljubljani soprog, oče, stari oče in
tast

Michael Preskar

Previden z zadnjimi tolažili sv. vere je zatisnil svoje dobre oči na dan 15. mar-
ca 1960. let'a.

Rojen je bil 20. septembra 1883 v Vrhovski vasi, fara sv. Križ pri Krškem. V
Ameriko je prišel leta 1905.

Pogreb se je vršil 19. marca 1960 iz pogrebnege zavoda Jos. Zele in Sinovi v
cerkev sv. Kristine, kjer je za pokoj njegove duše bila darovana sv. maša zaduš-
nica. Potem pa smo njegovo truplo prepeljali na pokopališče A'l Souls in ga tam
položili k večnemu počitku.

Bil je član društev: Pioneers št. 158 SNPJ in Slovenski dom št. 6 SDZ.

V dolžnost si štejemo, da se s tem
iskreno zahvalimo Father Tomcu za ob-
isk na domu in podelitev zadnjih tola-
žil, Father Ruparju pa za darovano sv.
mašo zadušnico in za spremstvo na po-
kopališče.

Srčna hvala vsem, ki so ob oder
pokojnika položili tako lepe vence cvet-
ja in mu s tem izkazali svojo ljubezen,
spoštovanje in zadnjo čast. Našo za-
hvalo naj sprejmejo sledeči: Ljubeci
otroci pokojnika, Mr. in Mrs. Boyd Met-
calf in družina, prijatelji in sosedje iz
E. 239. ceste, Mr. in Mrs. Roc Vinciqu-
erra, družine Klavora, Streetz in Lau-
rich, Mr. in Mrs. Geo. Langa in družina,
Marreea Cattell, Mr. in Mrs. E. Hof-
fert, Mr. in Mrs. John Christopher, Mr.
in Mrs. Matt Smith, Mr. in Mrs. John
Smijih, Mary Gorse in Mae Mozina, Mr.
in Mrs. Mike Mansour, Mr. in Mrs. John
Bregar, Mr. in Mrs. Joe Preskar, Mr. in
Mrs. J. Yurglic, Mrs. Anna Strukel, Mr.
in Mrs. Robert Zenz, Mr. in Mrs. Victor
Kaste'ic, Mr. in Mrs. Mike Zoretich, Mr.
in Mrs. Rocco Di Matteo, Mr. in Mrs.
Grace in David Wood, Mr. in Mrs. Geo.
in Theresa Mantell, Mr. in Mrs. Louis
in Jim Mantell, Mr. in Mrs. James in
Barbara Seme, Mr. in Mrs. John Pre-
skar, Mr. in Mrs. Larry Rody (Florida),
Mr. in Mrs. John Dermastja in družina,
Mr. in Mrs. John Mozina in družina, Mr.
in Mrs. Edward J. Turk in družina, Mr.
in Mrs. John Medved in družina, Mrs.
Rose Medved in družina, Mr. in Mrs.
John Mavsar in družina, Mr. in Mrs.
Thano Johnson, Mr. in Mrs. R. D. Kelly,
Mr. in Mrs. C. L. Gordon, Mr. in Mrs.
Joseph Marzlikar in hčerka, Mr. in Mrs.
Edward Juratovac, Mr. in Mrs. A. Vog-
rig Sr., Mr. in Mrs. Tony Mozina, Frank
Tegel Sr., Mr. in Mrs. Frank Tegel Jr.,
Mr. in Mrs. Al Tegel, Mr. in Mrs.
Frank Mullec, Mr. in Mrs. A. Cherne,
Mr. in Mrs. John Krne! in Marija, Mrs.
Angie Baranowski, Mr. in Mrs. Tony
Cernigoj, Mrs. Anna Kastelic in hčerka
Marija, Mr. in Mrs. Frank Kastelic, Mr.
in Mrs. Joseh Tekaucič, Mr. in Mrs.
Dan Kastelic, Mr. in Mrs. Joe Ule, Mrs.
Nettie Miklavec, Mr. in Mrs. Matt Pod-
nar, Mr. in Mrs. Dean Sanner (Pease
Air Force Base, New Hampshire), pri-
jatelji in znanci iz tovarne Zagar Inc.,
Carborundum Co. - Cleveland Office,
Wyeth Lab., Loyalties Lodge št. 158
SNPJ, Slovenski dom št. 6 SDZ, Mr. in
Mrs. Harold Keener, Mr. in Mrs. Ange-
lo Vogrig Jr.

Toplo se zahvalimo vsem, ki so da-
rovali za sv. maše, ki se bodo brale za
mir in pokoj duše pokojnika. Zahvalo
naj sprejmejo sledeči: Mary K. Turk,
Mr. in Mrs. C. Janki, Mr. J. Centrek Sr.,
Mr. in Mrs. J. Bregar Jr., Mr. in Mrs.
D. Warnick, Mr. in Mrs. Frank Masec,
Mr. in Mrs. H. Pollock, Mr. in Mrs. J.
Namestnik, Mrs. Frances Vouk in dru-
žina, Mrs. Jennie Barle, Bill Zu-ga, Mr.
in Mrs. S. Rome, Mrs. Jennie Silc, Mr.
in Mrs. P. Roberts, Mrs. Theresa Jere-
le, Mr. in Mrs. A. Progar, Mr. in Mrs.
Frank Kocisko, Mrs. L. Hegler, Mr. in
Mrs. A. Vogrig Sr., John in Fay Nosan,
Mr. in Mrs. M. Vinciquerra in Ann
Schwartner, Mr. in Mrs. J. Verderber,
družina Meyerhoffer, Mr. in Mrs. Fr.
Koss Jr., Mrs. Medved in družina, Mr.
in Mrs. S. Mikelik, Mr. in Mrs. R. Bru-
no, Joe Preskar, Mr. in Mrs. A. Sak,
Mr. in Mrs. L. Krnell, John Doborovski,
Rene in Ray Hass, Mary Knafel.

Hvala vsem, ki so darovali za do-
brodelne in druge namene. Zahvalo naj
sprejmejo sledeči: Mr. in Mrs. Lou
Kantz, Mr., Mrs. J. Mlakar, Mrs. Frank
Koss, Mr. in Mrs. Joe Turk, Millie Kirm,
Mr. in Mrs. Walter Strom, Mr. in Mrs.
Anton Rotar, John in Agnes Kantz, Mr.
in Mrs. J. Sorz, Mr. in Mrs. Frank Go-
lobic, Mr. in Mrs. Ray Golobic, Ann in
Kathy Korosec, Mr. in Mrs. Valentic,
Mr. in Mrs. Jerry Lukanc, Mr. in Mrs.
C. F. Jezerc, Mr. in Mrs. Anna Bregar,
Mr. in Mrs. John Yurglic, Lou Ponik-
var, Julia in Louis Vidrick, Joe in Lou-
ise Ule, Mr. in Mrs. Frank Maver, Mr.
in Mrs. Pirc, Joseph, Dorothy in Mari-
anne Fatica, Mrs. Johanna Mozina.

Srčna hvala vsem, ki so našega
dragega pokojnika prišli kropiti in ki so
ga spremljali na pokopališče.

Posebej se zahvalimo članom
društev, ki jim je pripadal, za lepo slo-
vo od svojega umrlega sobrata.

Hvala pogrebem, članom društev,
ki so nosili njegovo krsto.

Toplo se zahvalimo vsem, ki so
da'i svoje avtomobile brezplačno na
razpolago za spremstvo na pokopališče.

Iskrena hvala vsem, ki so nam ust-
meno ali pismeno izrekli svoje sožalje,
kakor tudi vsem, ki so nam v dnevih
naše žalosti bili na pomoči na ta ali oni
način.

Hvala osebju pogrebnege zavoda
Jos. Zele in Sinovi za vzorno urejen po-
greb in za vsestransko izvrstno postre-
žbo.

Ljubi soprog, dragi oče, stari oče in tast, počivaj v miru v ameriški zemlji in
lahka naj Ti bo gruda te Tvoje druge domovine; Tvoji duši pa daj Bog večni mir,
ki Ti ga iz vsega srca želimo.

Vse prehitro si nas zapustil, dragi naš! Zahvalujemo za Teboj in Te pogrešamo
vsepovsod. Saj si nam bil ljubeč in zvest soprog in najboljši oče. Pa božja volja je
bila, da si odšel v kraj večnega veselja, kjer Te bo dobri Bog obino poplačal za vso
Tvojo ljubezen da nas, za vse delo in skrbi ter za vsa dobra dela na tem svetu. Mi
pa se Te bomo spominjali vedno z ljubeznijo, dokler se vsi ne združimo na kraju
večnega veselja — nad zvezdami!

Tvoji žalujoči:

JENNIE, soproga
MICHAEL JR., sin

JANE VIDIC in PAULINE CENTRIK, hčerke

JEAN, snaha

ANGELO in JOHN, zeta

CLINTON, vnuk

JOAN, vnukinja

OSTALO RODSTVO

Cleveland, Ohio, 13. aprila 1960.